

An illustration on a brown background showing a dry, cracked earth. A blue stream flows from the top right towards the bottom left. Three people are shown: a man in the foreground carrying a large white water container on his back, a woman behind him also carrying a container, and another person further back. Numerous blue and white water droplets are falling from the sky, some landing on the stream and others on the dry ground. The overall scene depicts water scarcity and the struggle for access to water.

Exposició

Aigua, com gestionem aquest bé comú?

Més informació: opcions@opcions.coop

L'exposició estira el fil de la temàtica del darrer quadern d'Opcions, **Aigua, com gestionem aquest bé comú? La resposta no només vindrà dels núvols.**

Al llarg dels 11 plafons, proposem un recorregut amb informació clara, concisa i presentada de manera gràfica que ens parla dels **usos i consums d'aigua per sectors** i dels **models de gestió** i els costos que s'hi associen.

En **moment d'emergència per sequera** i quan vivim l'aplicació de restriccions en el consum d'aigua, aquesta és una exposició fàcil d'integrar i que ens pot ajudar a reflexionar entorn la **gestió que fem de l'aigua** i les **polítiques que es despleguen**.

Una eina més per continuar defensant una gestió pública i democràtica de l'aigua que vetlli pel manteniment dels cabals, que garanteixi l'aigua per a les persones i no per a grans macroprojectes o agroindústria, i que aturi el deteriorament i sobreexplotació de l'aigua dels nostres aqüífers.

Característiques i mides	11 rollup 85 x 210 impresos a tot color en una sola cara. Els rollups venen enrotllats i guardats en fundes i el seu muntatge i desmuntatge és molt senzill.
Suport	Rollup.
Distribució del contingut dels plafons	Els rollup segueixen un ordre lineal i aporten informació en format de text, gràfiques i infografies.
Contingut	Veure pàgina 4.
Requisits tècnics de la sala	En la mesura del possible, recomanem instal·lar els rollups de manera líneal i consecutiva, però si no és possible es poden distribuir en blocs de 3 rollup.

 COST. Aquesta exposició és gratuïta.

 TRANSPORT. Cal assumir les despeses de transport. Des d'Opcions podem facilitar la gestió amb proveïdores de l'ESS o enllaçar itineràncies per reduir quilometratge.

 DIFUSIÓ. Facilitarem un cartell editable on podreu posar el vostre logo i altra informació. Quan us en feu ressò a xarxes, etiqueteu-nos per donar-vos cobertura.

 CONTRACTACIÓ
Escriviu-nos a opcions@opcions.coop indicant el vostre interès i possible calendari.

COM COMPLEMENTAR L'EXPOSICIÓ

Venda del Quadern núm. 64 d'Opcions Aigua, com gestionem aquest bé comú? La resposta no només vindrà dels núvols.

Us podem facilitar exemplars en dipòsit per vendre durant els dies que tingueu l'exposició.

- **Cost:** el PVP és de 10 € i us els deixem a 7 €.

Presentació del Quadern 64.

- **Durada:** 1 h.
- **Format:** xerrada que repassa els punts clau del Quadern.
- **Cost:** 150 € (no inclou IVA).
- **Contingut:**

És tan cert com innegable: acumulem mesos sense pluges i tenim les reserves d'aigües del país a mínims. Però... és només falta de pluja?

Aquesta és una de les preguntes que motiva el Quadern "Aigua, com gestionem aquest bé comú? La resposta no només vindrà dels núvols". Un quadern que dediquem a l'aigua, a les formes que tenim de gestionar-la i d'entendre aquest recurs natural: com a objecte de negoci o com a bé per a la vida i hàbitat i ecosistema per a totes les vides del planeta que cal ser gestionat des d'allò públic i comunitari?

I és que parlar d'aigua avui no és tant parlar de com la consumim a casa, sinó de com la gestionem, com en visualitzem tot el seu cicle i, sobretot, i ara més que mai, quins usos i sectors en prioritzem i per a quins altres, tanquem l'aixeta.

Aigua, com gestionem aquest bé comú?

Aquesta exposició recull part dels continguts desplegats al Quadern 64 d'Opcions Aigua, com gestionem aquest bé comú? La resposta no només vindrà dels nòius, pots comprar el quadern a lazona.coop/venedores/botiga-opcions/ o a qualsevol llibreria Abacus.

OPCIONES | Departament de Medi Ambient i Territori | Departament de Transició Ecològica i Repte Demogràfic

ÉS SEQUERA O ÉS SAQUEIG?

L'activitat humana ha generat un gran impacte en els patrons climàtics. Aquests canvis influeixen en els processos hidrològics i generen fenòmens extrems com ara sequeres, inundacions o tempestes intenses.

Les sequeres cada vegada seran més llargues i recurrents, la qual cosa posa en perill el subministrament i sanejament d'aigua.

La situació de sequera és veu agreujada per la mala gestió, la contaminació i la sobreexplotació de masses d'aigua.

A més, tenim una demanda creixent d'aigua que ens manté en situació d'escassetat. Les dades indiquen que, ja en temps de normalitat, estem consumint més aigua de la que seria viable pel sistema.

Aquesta polèmica ens ha portat a comprometre greument l'estat de salut de les masses d'aigua i ha transformat els territoris.

OPCIONES

ELS CONCEPTES CLAU

AIGUA DE BOCA O AIGUA POTABLE
Aigua apta per al consum humà que s'obté mitjançant un procés de depuració i tractament que garanteix la seva salut i innocuïtat per a l'ús que s'ha de fer. És un bé comú i el seu ús està regulat i controlat pel Dret Hurrà a l'Aigua.

AIGÜES GRIS
Aigües residuals de les activitats domèstiques, com la dutxa o la bany, amb una baixa contaminació orgànica. No són contaminants però poden contaminar mitjançant un consum excessiu d'aigua i un mal ús de la mateixa, com per exemple, la neteja de la casa amb aigua calenta.

AIGUA DOLÇA DISPONIBLE
Aigua que es pot extreure de les masses d'aigua superficials i subterranies i que pot ser utilitzada sense cap problema per a usos domèstics, industrials, agrícoles, etc.

AIGUA FRESCA
Aigua emmagatzemada a l'ombra per evitar la contaminació i la pèrdua de qualitat. És un bé comú i el seu ús està regulat i controlat pel Dret Hurrà a l'Aigua.

AIGUA VERDA
Aigua que es pot extreure de les masses d'aigua superficials i subterranies i que pot ser utilitzada sense cap problema per a usos domèstics, industrials, agrícoles, etc.

AGÜES FOSQUES
Aigües residuals de les activitats industrials, comercials, agrícoles i domèstiques que contenen contaminants orgànics i inorgànics que poden ser perjudicials per a la salut humana i l'ambient.

DIET HUMÀ A DRET I AL SANEJAMENT D'AGÜES
Dret reconegut per l'ONU l'any 2010, el qual garanteix a totes les persones el dret a l'aigua i al sanejament. És un bé comú i el seu ús està regulat i controlat pel Dret Hurrà a l'Aigua.

SEQUERA HIDROLÒGICA
Situació de sequera que es produeix a causa d'un període de sequera prolongada i que afecta a les masses d'aigua superficials i subterranies.

SEQUERA METEOROLÒGICA
Situació de sequera que es produeix a causa d'un període de sequera prolongada i que afecta a les masses d'aigua superficials i subterranies.

FINANCIATZACIÓ DE L'AGUA
Sistema de gestió de les masses d'aigua que permet garantir el dret a l'aigua i al sanejament i que és sostenible i equitatiu.

REEMUNICIPALITZACIÓ
Procés de gestió de les masses d'aigua que permet garantir el dret a l'aigua i al sanejament i que és sostenible i equitatiu.

NOVA CULTURA DE L'AGUA
Sistema de gestió de les masses d'aigua que permet garantir el dret a l'aigua i al sanejament i que és sostenible i equitatiu.

POBRESA HÍDRICA
Situació de sequera que es produeix a causa d'un període de sequera prolongada i que afecta a les masses d'aigua superficials i subterranies.

FINANCIATZACIÓ DE L'AGUA
Sistema de gestió de les masses d'aigua que permet garantir el dret a l'aigua i al sanejament i que és sostenible i equitatiu.

REEMUNICIPALITZACIÓ
Procés de gestió de les masses d'aigua que permet garantir el dret a l'aigua i al sanejament i que és sostenible i equitatiu.

NOVA CULTURA DE L'AGUA
Sistema de gestió de les masses d'aigua que permet garantir el dret a l'aigua i al sanejament i que és sostenible i equitatiu.

POBRESA HÍDRICA
Situació de sequera que es produeix a causa d'un període de sequera prolongada i que afecta a les masses d'aigua superficials i subterranies.

OPCIONES

QUÈ EN FEM, DE L'AGUA?

Sabem a quins usos destinem l'aigua? L'ordre, de més a menys consum, sol ser: agricultura, ús domèstic i ús industrial.

En els següents gràfics podem veure com es distribueixen els usos a Catalunya, amb distinció de les conques de l'Ebre i les conques internes, i a l'Estat Espanyol.

CATALUNYA

Ús	Conques Catalanes de l'Ebre	Conques Internes
Indústria	10%	10%
Agricultura	40%	40%
Ús domèstic	50%	50%

CONQUES CATALANES DE L'EBRE

Ús	Conques Internes	Estat Espanyol
Indústria	10%	10%
Agricultura	40%	40%
Ús domèstic	50%	50%

CONQUES INTERNES

Ús	Estat Espanyol
Indústria	10%
Agricultura	40%
Ús domèstic	50%

ESTAT ESPANYOL

Font: Elaboracions pròpies a partir de dades de FACI (DIRE) del Ministerio para la Transició Ecològica i Repte Demogràfic (2022).

A tots aquests usos, caldrà afegir-hi els que es classifiquen com a no registrats, és a dir, les extraccions il·legals. Segons l'estudi de Greenpeace "El robo del agua, insostenible y más allá de los pozos ilegales", estima que un 40% de l'aigua bombejada dels aqüífers cada any s'extreu al marge de la legalitat.

OPCIONES

ESTAT DE CONSERVACIÓ DE L'AGUA I DELS AQUÍFERS

La qualitat dels recursos hídrics disponibles en cada territori limita la quantitat d'aigua disponible. Els elevats nivells de nitrats o de salinitat condicioneu de manera directa la disponibilitat final d'aigua.

A l'Estat espanyol, segons dades del Ministerio de Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (MITERD), la contaminació per nitrats afecta el 22% de les masses d'aigua superficials i el 23% de les masses d'aigua subterranies.

Segons dades del pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya 2022-2027 de FACI, el 57% dels aqüífers de Catalunya de les conques internes es troba en mal estat químic, la majoria a causa de nitrats.

El causant més gran d'aquesta contaminació és la ramaderia intensiva de porcs.

A Catalunya hi viuen més porcs que persones (7,9 milions de persones i 7,9 milions de porcs, l'any 2020). En plena crisi per sequera, els aqüífers i les fonts d'aigua estratègiques d'Osons, per exemple, no es poden fer servir.

OPCIONES

GESTIÓ DE L'AGUA ARREU DEL MÓN

Arreu del món, el 90% de l'abastament d'aigua està en mans d'operadors públics.

A Europa, el 70%.

A l'Estat espanyol, el 55%.

A Catalunya, només un 22% de l'aigua és gestionada per operadors públics.

OPCIONES

GESTIÓ DE L'AGUA PER MUNICIPIS A CATALUNYA

Aquest 22% del cas català està format per 525 municipis de Catalunya que tenen gestió directa, la qual cosa representa un 55% del total de municipis catalans.

OPCIONES

MUNICIPIS EN PROCÉS DE REMUNICIPALITZACIÓ I QUE ACABEN CONCESSIÓ ENTRE 2023 I 2030

Des del 2010, 36 municipis, el 7% de la població de Catalunya, han remunicipalitzat la gestió de l'aigua.

L'any 2030, 146 municipis estaran fora de concessió, dels quals 120 estaran fora factualment legislativa municipal 2023-2027.

OPCIONES

GRANS CORPORACIONS

El següents mapes reflecteixen com les grans corporacions es reparteixen l'aigua i la guerra judicial a l'onada remunicipalitzadora, amb Agbar al capdavant.

Actualment, a Catalunya hi ha 42 municipis amb processos actius de judicialització de l'aigua.

OPCIONES

COSTOS DE L'AGUA SEGONS MODEL DE GESTIÓ

El preu de l'aigua als municipis depèn de diversos factors, com la població, l'extensió del municipi, origen, etc.

Tanmateix, el preu de l'aigua també està marcat per la forma de gestió que adopta. De mitjana, en models de gestió privada l'aigua és un 18% més cara.

Preu mitjà ponderat de la factura de l'aigua d'ús domèstic per model de gestió i consum.

OPCIONES

I DAVANT D'AIXÒ... QUÈ?

Per sortir de la situació hem d'entendre que no podem satisfer totes les demandes i hem de prioritzar la salut de les masses d'aigua i els ecosistemes que s'hi relacionen.

Ens cal una reflexió urgent sobre el model agrícola, urbanístic, turístic i industrial per tal de reduir la quantitat total d'aigua que fem servir. Fer front a la sequera d'acord amb els principis de la Nova Cultura de l'Aigua, vol dir preguntar-nos aigua per a què i per a qui.

Algunes propostes interessants són l'entrada i reaprofitament d'aigües pluvials i les grises en edificis, els sistemes de drenatge urbà sostenible (SUDS) que permeten la infiltració d'aigua de pluja i la recàrrega dels aqüífers, o la potencialitat de les comunitats hídriques.

Per gestionar la sequera i prioritzar el bé comú i el Dret Hurrà a l'Aigua i al Sanejament cal que els ajuntaments garanteixin el govern de l'aigua i que la ciutadania tingui accés a les dades, posicionades de forma transparent i possibilitant espais de coproducció de política pública amb actors socials i ambientals.

OPCIONES

Més informació: opcions@opcions.coop